

kolumni

SOTKUINEN OPPIMINEN

Yksi Youtuben katsotuimmista puheista käsittelee opiskelua. Siinä nörtti kertoo koulutuksensa tarinan. Hän pääsi yliopistoon. Ensimmäisen lukukauden jälkeen hän keskeytti opintonsa. Nörtti ei kokenut hyötyvänsä koulutuksestaan. Hän ei ole yksin. Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön tuoreen tutkimuksen mukaan joka neljäs opiskelija ei koe opiskeluaan lainkaan merkitykselliseksi.

Mitä tarinamme nörtille tapahtui? Pakollisten kurssien koluamisen sijaan hän opiskeli mitä huvitti. Typografian kursseilla nörtti innostui kirjasinmuotoilusta. Hänellä ei kuitenkaan ollut mitään hajua siitä, miten fonttien vääntely auttaisi häntä eteenpäin elämässä.

Nörtti on nimeltään Steve Jobs, Applen ja Pixarin perustaja. Vuosia myöhemmin, Macintosh-tietokoneita suunnitellessaan, hän sovelsi oppimaansa ja rakensi ensimmäisen käyttöjärjestelmän, jossa oli käyttäjäystävälliset kirjoitusmahdollisuudet. Ei ehkä kuulosta järin mullistavalta, mutta kyseessä oli parannus, joka sittemmin on levinnyt lähes kaikkiin tietokoneisiin.

Monialaisuus on hallinnollisen retoriikan huippumuotia. Sana asetellaan tekstin sekaan, kun puhutaan työstä, joka alkaa saada uusia tehtäviä vanhojen rinnalle. Maatilyrittäjän pitäisi paitsi osata käyttää lypsyteknologiaa, toimia myös samalla fysioterapeuttina maatilamatkailuristejä houkutellessaan. Puhutaan siis toimeentulon ja työn muuttumisesta.

Monialaisuudesta puhutaan myös instituutioiden yhteydessä. Vuodenvaihteessa syntynyt Aalto-yliopisto on esittelysanojensa mukaan ”kansainvälisesti tunnustettu monialainen tutkimusyliopisto”. Tämä tarkoittaa sitä, että samoille kursseille tuodaan istumaan kaupplaisia, muotoilijoita ja teekkareita. Ajatukset lentävät ja innovaatioita syntyy. Kun puhutaan monialaisuudesta, puhutaan siis myös luovuudesta.

Jobsilla ei ollut suurta suunnitelmaa kirjautuessaan sille typografia-kurssille – kunhan kirjautui. Jälkikäteen meidän on kuitenkin helppo nähdä menestykseen johtaneet syy- ja seuraussuhteet. Kuka perustaa huomisen Applen? Tai Nokian? Ei ole ollenkaan varmaa, onko huomisen valtti pitkälle erikoistuneet asiantuntijat vai monialaiset yleistuntijat. Voi olla, että huomisen Steve Jobsissa yhdistyvät musiikkitiede, savikäsityöt ja teoreettinen fysiikka samassa kropassa. Tai kenties hän onkin biotekniikan kolmoistohtori? En tiedä, mutta et tiedä sinäkään.

Parasta on siis jättää elämänlankojen kutominen ihmisille itselleen. Yritykset voivat toki asenteillaan ja opinahjot joustavia koulutusmahdollisuuksia tarjoamalla helpottaa ihmisten itsensäluomistyötä. Rohkaistaan vanhuksia fukseiksi ja valitaan nuoria johtajiksi. Tehdään mahdolliseksi hallinnosta riisuttu, elämänmakuinen ja uutta sikiävä sotkuinen oppiminen sekä urat, jotka muistuttavat tippaleipiä. Elinikäisestä oppimisesta ollaan puhuttu jo pitkään. Ei jätetä hommaa vielä siihen. Levennetään oppimisväylää. Töissä ja esimerkiksi harrastamalla opittu on yhtä tärkeää kuin kouluoppiminen. Jos suomalaisnuoret kokevat, ettei luokkahuoneista löydy merkityksellistä oppimista, niin avataan ikkunat.

OLLI SIRÉN

Demos Helsinki

Kirjoittaja on kiinnostunut mm. sosiaalisen median kautta tapahtuvan arkioppimisen systeemistä vai-
kutuksista ja vertaisuotannosta. Demos Helsinki on
riippumaton ajatushautomo, think tank.

Kuva: Anna Vanninen

